

346

RE-FORMATIO

5/1975

TRONENDE KRISTUS

Russisk, ca. 1600

GUDS HUSHOLDERE

AF PASTOR HANS OLAV OKKELS, HYGUM

(Prædiken ved messen i Blåhøj kirke 1/9 - 1975)

Epistel: Ef. 4, 11 - 16. Evangelium: Sct. Lukas 12, 36 - 48.

I DETTE Evangelium, der vel først og fremmest minder os alle om, at vi ikke er vore egne herrer, men Guds husholdere, møder vi også, at der er en struktur i denne husholdning. Gud har ikke kastet sit ansvar fra sig til menneskeheden til fri fordeling. Han har selv sat "kloge husholdere over sine tjenestefolk". Vi ser det så stærkt, da Jesus bliver født, - at Gud betroede sin Søn til mennesker - ikke til mennesket som abstraktion - heller ikke til en elite af mennesker (kongen, farisæerne eller zeloterne) men til helt konkrete mennesker: Maria og Josef. - Den helt grundlæggende husholdergerning i Guds husholdning er en fars og mors. Derfor har Gud indstiftet ægteskabet, fordi han har bestemt fra begyndelsen, at ethvert lille hjælpeløst menneskebarn skal møde hans guddommelige kærlighed og omsorg gennem to menneskers fælles tjeneste. Hver for sig kan mand og kvinde ikke give liv videre, men i fællesskab kan de som tegn på, at de i fælles kærlighed skal forvalte Guds kærlighed, omsorg og myndighed, der retter sig til barnet.

Vi kunne også nævne den verdslige øvrighed, som er sat af Gud til menneskets bedste, og som skal stå til ansvar - ikke over for mennesker, men over for Gud.

Men Epistelen sætter blandt alle embeder det hellige embede i focus. Som Jesus satte 12 af disciplene til at vogte de andre, således giver Han som den himmelfarne apostle, profeter, evangelister og hyrder og lærere til sin kirke her på jorden. Denne husholdertjenestes endemål udtrykker Epistelen med ordene: "for at gøre de hellige fuldt beredte til deres tjeneste at opbygge Kristi Legeme". - For små tusinde år

siden skabte troen på Jesu nære komme den cluniasensiske vækkelse ved disse ord. "For at berede Herren et velskikket folk" drog cluniasensermunke fra England til Danmark. For at berede Herren et velskikket folk byggede man vore gamle kirker. Hvilket paradox: I tro på Jesu nære komme byggede man kirke så solidt, som om den skulle stå evigt, mens man nu bygger med verdens beståen for øje, så den første den bedste storm bringer bygningen i fare. - Dette være taget om kirkebyggeri både i direkte og overført betydning. Den teologi, der vil bygge menighed med verdens beståen for øje, vil nemlig ikke "berede Herren et velskikket folk", men folket en velskikket Gud, der "sværer til vor tid".

Evangeliet formulerer tjenestens formål som "at give dem deres bestemte kost til rette tid", - embedet er til for menighedens skyld. Bisper og præster skal øve den tjeneste - "at give dem deres bestemte kost i rette tid". Embedet øves i og for Guds folk - men ikke på folkets betingelser. Der står ikke "give dem, hvad de kræver" - men "deres bestemte kost i rette tid". Den kost, som Gud har bestemt, er "Guds Ord til tugt og trøst" (Lov og Evangelium) og Sakramenterne. Men denne kost skal ikke hentes hos et uddelerembede på egne betingelser, men den rækkes på Guds befaling gennem Hans forvalter og husholderembede.

I vore dage er der en tendens til at opfatte Evangeliet som en adresseløs forsendelse, som præsten er postbud for, mens Loven vel nærmest betragtes som et budskab uden adresse til et sekulariseret folk, et budskab som derfor skal sendes retur til afsenderen.

Denne grænseløshed i forvaltningen er ikke bibelsk. Allerede i Paradis

ser vi, at det er Djævelen, der vil overbyde Guds kærlige omsorg ved at friste mennesker til i stedet for at tage alle gaver fra alle gode gavers givers hånd - at tage lidt mere som sin ret. Djævelen vil fjerne Loven fra Paradiset -.

Også Jesus sætter grænser: "Kast ikke perler for svin" og "giv ikke hundene det hellige".

Men hvordan kan der være grænser, når Gud vil, at alle skal frelses, og når Jesus har sonet al synd, og når vi frelses på grund af Jesu gerning ved tro uden fortjeneste?

Det får vi en belæring om i Ap. G. 8 i beretningen om Simon Mager, der vil le købe sig Helligåndens gerning for penge. - Han kom i tro på sit sølv og guld. Og kun gennem et nej kunne apostlene give ham hans bestemte kost til rette tid: "Gid dit sølv og guld må gå til grunde og du selv med, siden du mener at kunne købe Guds gave for penge". Kun gennem dette nej kunne de vidne om Guds frie ja og betingelsesløse kærlighed, så det blev til hjælp for Simon. - Kun gennem nej til afladshandlens

nådeforvaltning kunne Luther vidne om, at vor evige salighed ikke kan købes for penge, men frit modtages - i tro.

Mon ikke et nej kan være den rette kost i rette tid til alle, der anser sig for berettigede til Guds Nåde? Grundtvig udtrykker forvaltningens rettesnor meget smukt med ordene: "Væk de dørske, styrk de svage, tugt de trygge, trøst de spage".

I disse vers ser vi, at den åndelige oplysning sker gennem Lov og Evangelium. Alt skal tjene til at berede os til som syndere at åbne os for Guds frie og store nåde - hans barmhjertighed og kærlighed.

I Evangeliet stilles nådemiddelforvalteren selv ind under Lovens truende dom og Evangeliets forjættende løn. Det er først og fremmest husholderen selv, der må øve sin tjeneste "med regnskabsdagen for øje". Derfor bliver hyrdens tugt aldrig en bedrevidende, selvretfærdig tugt. Hyrden er skyldig, hvis hjorden løber væk. Uden den indstilling bliver enhver kirketugt perverteret.

Amen.

KOMMENTAR

MIDT I EN FORFALDSTID

AF PASTOR H. C. CHRISTENSEN, AGR

DET gælder for den danske folkekirke også: "al din ve, den gør din egen vilje".

I en forfaldstid er der ingen hjælp og opbyggelse at hente i jammer og klage - fornyelsen og genopbygningen sker gennem at holde sig til Jesu enkle befalinger, herunder befalingen om at bede.

Det er altså hvad lægfolk og præster nu bør bruge tiden til - skære alt unyttigt tidsfordriv bort, hvor interessant og populært det end måtte være. Meget er udelukkende populært, fordi det er ufarligt og blot bekræfter mennesker i deres eget. At bede og at bede i fællesskab, det er farligt ikke mindst for en

sødt slumrende folkekirke, som helst ikke må vækkes.

Alttså bruge tiden til at våge og bede. Med andre ord: kristne i Danmark, som håber på og beder om fornyelse, må nu gå sammen og bede tidebønnen, som den lokale menigheds fællesbøn morgen og aften. I sognets kirke. Med få eller mange deltagere. Det gælder om at gå igang - ikke om at finde indvendingerne og undskyldningerne for at lade være!

Hver gang nogle begynder - og holder ud - vil også fornyelsen ske i den enkeltes liv og i den lokale menigheds liv.

Denne fællesbøn med anvendelse af de bibelske bønner vil kunne forny det theologiske studium ved vore to "gamle" universiteter – ja, det er netop kombinationen af bøn og studium, der trænges til. Bøn på stedet – og i fællesskab – studenter og lærere. Det vil være et virkeligt bidrag til fornyelse og genopbygning, om tidebønnen bliver den daglige bøn på Menighedsfakultetet, om netop den får en central placering dér. Bønnen med den hellige skrifs egne ord måtte da have sit naturlige sted også på Menighedsfakultetet.

HVEM RINGER

KLOKKERNE FOR?

AF PASTOR JOHANNES M. NIELSEN, TÅRNBY

ALLE hverdage kl. 7.45 ringer klokken i den kirke, jeg er præst ved, og så samles børnene, som går til præst, i kirken, hvor der synges, læses og bedes som indledning til konfirmandtimen. Om aftenen lyder klokken igen kl. 19.15 og det betyder, at nu holdes der aftensang i kirken. Alle kirker i vort land har vist morgen- og aftenringning. Solen ringes op og ned, siger man. Men klokernes egentlige funktion er nok en anden. Denne funktion viser sig overalt om søndagen. Da kalder klokkerne til gudstjeneste. Mon det ikke er meningen de skal gøre det samme om hverdagen?

Det kan altså lade sig gøre at praktisere dette, også i dag, i en luthersk kirkebygning i Danmark. Jamen, hvorfor skulle man dog gøre dette? Svaret på dette spørgsmål er uhyre enkelt: Det skal man simpelthen gøre fordi det er godt. Det er godt at lovsynge Gud. Det sømmer sig at bringe Gud tak og lovprisning.

Måske vil du ikke nøjes med dette svar. Du forlanger nærmere forklaring. Hvorfor sømmer det sig? Hvorfor er det godt?

tet.

Der er brug for præster, som vil lære folket at bede og holde fast ved "bønnerne" (Ap. gern. 2, 42).

Endelig: Der må ikke fortsat mangle studenterkollegier, hvor tidebønnen er en fast del af det daglige liv. Erfaringerne viser hvilken betydning sådanne har.

Et regelmæssigt liv holder legemet sundt – det gælder også kirkelegemet; tidebønnen er en del af kirkens regelmæssige liv.

Lad mig først stille et par modspørgsmål. Selve det at du er til, skyldes det ikke dybest set Gud? Alt hvad du er og har, stammer det ikke i sidste omgang fra Gud? Modtager du ikke hver dag et utal af underfulde og ufortjente gaver fra Gud? Eller du er ramt af ulykke, sorg, smerte, fortvivelse. Ingen mennesker kan hjælpe dig. Men Gud kan. Han læger den hvis hjerte er sønderknust.

Derfor behøver jeg da ikke at komme i kirken, indvender du. Jeg kan da takke Gud privat. Det er da både bedre og rigtigere at udøse sin sorg for Herren i sit lønkammer end at gøre det sammen med andre.

At tage del i fællesbøn i kirken udelukker på ingen måde bønnen i lønkammeret. Begge dele hører med til et normalt sundt kristenliv. Lønkammerbønnen bliver ikke ringere eller mindre nødvendig fordi man deltager i fællesbønnen i kirken. Måske er det modsatte tilfældet. Det er nu en gang ikke godt for mennesket at være ene. Det gælder også bønnen. Syng Herren en ny sang, står der i salme 149, hans pris i de frommes forsamling. Sang og lovprisning går nu bedst når man er

flere om det. Praktiserer man kun privat bøn vil ens bøn let blive tør, ensformig, gammel, forkalket. I fællesskabet kan det ske at den bliver ung, frisk og ny igen.

Men alt dette er set fra menneskers synsvinkel. Hvordan ser det ud fra Guds synspunkt? Måske er det et vovestykke at prøve på at sige noget om det. Men – lad os vove det. Vi vil søge hjælp dertil i det fromme Israels lovsange, som også var Jesu Kristi salmer og har været hans apostles og hans Kirkes indtil denne dag. Hvem har Herren behag i? spørger salme 147. I dem der frygter ham, dem der bier på hans miskundhed, lyder svaret. Lovsang tilkommer dig på Sion, o Gud. Salme 65. Alt hvad der ånder, pris Herren, halleluja. Salme 150. Tyder dette ikke på at Gud Herren venter på sit folks lovprisning, at han længes efter at høre vor taksigelse, at det er hans glæde at høre vore bønner og opfylde dem og fylde vore hjerter med sin nåde? Måske får vi lov at opleve at hans velsignelse strømmer ned over os, når vi samles for at anråbe ham og lovprise ham.

Hvis nogen som læser disse linier har en gryende fornemmelse af at det ville være godt at komme i gang med

at lovsynge Herren sådan som her antydet, hvad skal man så gøre? Alle som læser dette blad vil vide, at der holdes kirkedage, sommermøder og retræter i dette land, hvor sådan bøn praktiseres. Inden man eventuelt selv går i gang vil det nok være nyttigt at deltage i et sådant arrangement. Bli-ver man derved bekræftet i at dette er godt og rigtigt, melder sig så opgaven at begynde der hvor man bor. Hertil kræves vistnok at man i alt fald er to. Den bedste hjælp til et ritual for daglig fællesbøn er vistnok Dansk Tidebog. (Frimodts Forlag 1971). Måske er det bedst at begynde med en ugentlig fællesbøn, f. eks. lørdag aften.

Hermed er man trådt ind i et fællesskab af bedende kristne ud over den hele jord. Hvad dette kan føre til af velsignelse, styrkelse, fornyelse af ens eget trosliv, af den menigheds man tilhører og af det sogn man bor i, håber vi til Gud de mennesker må få lov at opleve, som vover at begynde på det.

R E T T E L S E

I meddelelsen i nr. 4 (side 71) om Københavnske kirkestævner under 7/12-1975, kl. 16: Mariadøtrene fra Maribo taler om "Jomfru Maria, Herrens moder".

LÆSNING OG ORIENTERING OM

TIDEBØN

Regin Prenter:
Bibelsk Fællesbøn.
Hvorfor tidebøn.
Frimodts Forlag.

Per-Olof Sjögren:
En dag med Psalmernes
Bog. Frimodts Forlag.

Selskabet
Dansk Tidegærds
medlemspublikationer.

Medlemsskab tegnes hos
selskabets sekretær
Steen Plesner
Christian Winthersvej 2
1860 København V.

TIDEGÆRDENS PLADS I DEN LOKALE MENIGHED

AF FORSTANDER, PASTOR BENGT HOLMBERG,
LAURENTIISTIFTELSEN, LUND
(Fra svensk v/pastor Knud Andersen, Helsingør)

Laurentiistiftelsen har ligesom Lunds Domkirke navn efter Den hellige Laurentius, diakon i Rom, og som "stod imod indtil blodet" (d. v. s. martyr) den 10. august 258.

I højkoret i Lunds Domkirke ser man en lille figur på en broncepille, Skt. Laurentius iført diakonens dragt, alba og derover tunikaen.

Her har Laurentiistiftelsen sin oprindelse. Her bad nemlig en kreds af unge teologer og præster hver dag sext (tolvsang) i en årrække i 1930'erne. I denne kreds opstod den tanke at skabe et kollegium i Lund med de berømte colleges i Oxford og Cambridge som forbillede. Det skulle være et hjem for studenter med eget kapel, hvor der dagligt blev bedt tidebøn og hvor messen skulle fejres hver uge. Måltiderne skulle indtages i fællesskab, og kollegiet skulle ledes af en præst i Svenska Kyrkan. Det er ham, som skriver nedenstående. Red.

TIDEGÆRDENS PLADS I MENIGHEDEN

I SCT. LAURENTII kirke beder vi tidegården fire gange om dagen: laudes om morgenen, sext om middagen, vesper ved aftenens begyndelse og completorium ved dens slutning. Gennem årene har vi lært så meget gregorianik, at vi hver dag synger completoriet, inclusive adventstidens, fastens, passionstidens og påskens completorier. Vi kommer igennem Psalterets psalmer på fire uger og læser hele NT og vigtigere dele af GT hvert år.

ER TIDEGÆRDEN NØDVENDIG?

Alle, som deltager i tidegården i vor menighed, vil en dag blive præster eller lægfolk ude i Svenska Kyrkans menigheder. Derfor er det på sin plads at fundere over tidegårdens egnet og anvendelighed i det "almindelige" menighedsliv i vor kirke. - At man beder tidegården i klostrene i Östanbäck og Östra Sönnarslöv med alle syv tidebønner efter Breviarium Monasticum (Psalteret på én uge), det er jo kun normalt - sådan arbejder nu engang benediktinerne. At vi gør det, har også sine årsager: stiftelsens grundlæggere ville skabe et bedende kollegium, som påtog sig hele kirkens regula for bøn: messe hver søn- og helligdag, tidegård hver dag og siden den enkeltes bøn. I følge Laurentiistiftelsens stiftelsesdokument fra 1938 skal vi altså bede tidebøn hver dag, og hvis vi undlod det, skulle naturligvis tilsynsmyndigheden - lensstyrelsen i Malmøhus len - holde os fast på ordningen.

Men er det nødvendigt med daglig bøn i sognekirken som en del af en normal menigheds liv? Og er det muligt at indføre den i tidegårdens komplicerede form?

ENGANG VAR TIDEGÆRDEN REGELLEN

At bede på bestemte tider hver dag, at bede Psalteret vekselvis på recitationstone, hertil at føje læsninger fra Den hellige Skrift - alt dette er kirkens arv fra Israel, en tradition, som Vor Frelser og hans apostle naturligt gik ind i og fortsatte. Mellem ca. år 100 og 300 e. Kr. foregik dette hovedsagelig ved de kristnes natlige sammenkomster, og det fungerede som norm for den priva-

te bøn. Men fra det 4. århundrede overgår man flere steder til liturgiske tidebønner i dagtimerne i sognekirkerne. Dette skete i byernes bispekirker (Jerusalem, Antiokia, Rom, Milano etc.), hvor morgenbønnen (matutin) og aftenbønnen (vesper) havde offentlig karakter og blev betragtet som menighedens bøn, noget, som knyttede den enkelte til kirkens fællesskab. Kredse af asketer og "jomfruer" (cølibatære kvinder og mænd) bad i kirken på flere tidspunkter, selv om natten, og således kom den voksende monasticisme - ofte knyttet til de store bykirker - til at skabe og bære den liturgiske tidebøn. Efterhånden gled hele tidebønnen over til kirkens "elite" af professionelle: munke, nonner og præster. (Mere om tidegårdens historie findes i kirkedagsbogen "Bedjen oavlåtigen", Uppsala 1968, s. 57-73, hvor Bengt Ingmar Kilström beskriver tidegårdens historie, og i Josef Andreas Jungmann: Kyrkans liturgi, Malmö 1968, s. 112-143, kap. VIII "Kyrkans tidegård").

Med undtagelse af den anglikanske kirke, hvor Mattins og Evensong blev kirkefolkets gudstjenester, og er det den dag i dag, ændrede reformationen og modreformationen ikke på tidegårdens tilbageskudte stilling. I Sverige blev ottesang og aftensang prædikagudstjenester allerede ved midten af 1600-tallet.

TIDEGÆRDEN ER EN LITURGI FOR HELE GUDS FOLK

Ja, tidegården er en liturgi, hvilket betyder, at den er en korporativ, objektiv og i henseende til ordvalget fikseret bøn. Den sigter ikke mod at udtrykke de forsamlendes følelser eller tanker, men kirkens almindelige tro og holdning til Gud: tilbedelse (adoratio). I liturgien er hele Guds folk altid virksomt, selv om det kun er til stede ved en eneste repræsentant, og dette indebærer, at kirken beder i og gennem sit hoved, Kristus, som altid er liturgiens overordnede udøver. Tidegården er dag for dag og time for time

(liturgia horarum) kirkens deltagelse i Sønnens tilbedelse af Faderen, og den udtrykker således menneskeheden evige og endegyldige attitude over for virkeligheden, som den er gennem inkorporationen i Kristus og udgydelsen af Anden.

- EN DEL AF KIRKENS REGULA

Tidegården, med sin stamme af psalterpsalmer, skriftlæsninger og bønner, har altid været en del af kirkens samlede bøn. Man kan tale om kirkens trefoldige regula (regel) om bøn, som er struktureret efter Treenigheden: tidegård, messe og privat bøn. Martin Thornton skriver: "Den psykologiske attitude, som impliceres i tidegårdens recitation, er en selvhengivende, objektiv offerhandling til Gud, den transcendent Fader. I privat bøn - meditation, bønnesukket og praktiseringen af Guds nærvær, selvransagelsen etc. - tager vi imod Guds kærlighed ved at overgive os selv til den Andens kraft, der immanent bor i os. I messens centrum kommunikerer vi med Kristus i en gensidig, inderlig omfavelse" (Pastoral Theology s. 205). Det er altid den hele Gud vi beder med, i og til, men betoningerne veksler i de forskellige former for bøn.

DERFOR ER TIDEGÆRDEN ASKETISK (SJÆLESØRGERISK) NØDVENDIG

"Sjælens sundhed beror på sundheden i dens bøn, som igen beror på rigtigheden af dens forestilling om Gud" (Thornton: Pastoral Theology s. 192). En bøn, som ikke gør alvor af, at Gud er tree-nig, er usund for sjælen. Ikke at bede tidegården, d. v. s. ikke i en eller anden form tilstrækkeligt at deltage i kirkens stadige, objektive tilbedelse af Faderen, resulterer i en skæv gudsopfattelse og et dårligt afbalanceret åndeligt liv. Gud som den ophøjede, almægtige og frygtindgydende Fader, af hvem jeg og hele verden er absolut afhængig, forsvinder fra bevidstheden, hvilket fører til en indadvendt, subjektiv, senti-

mental, følelsesstyret og let panteistisk kristendom. Modsætningen – en overbetoning af Faderens transcendens og en udelukkelse af det, at Ånden bor i os – tenderer i retning af at gøre troen over-intellektuel, formel og legalistisk. (Thornton bruger et helt kapitel, s. 192-204, i ovennævnte bog på relationen mellem åndelig sundhed og bøn til hele Treenigheden).

OG PASTORALT NØDVENDIG

Lovsangen, som dag for dag og time for time stiger op til Faderen gennem Sønnen og i Ånden, må heller ikke skydes til side i menighedens liv. En levende menighed drives af Ånden til korporativ bøn for på den måde at være og gøre det, som er konstituerende for kirken. Hvor tidegården udøves, vil kirken fremtræde i sin rette funktion: kroppen samlet for at tilbede Gud.

HVORDAN SKAL DETTE SKE?

De rent praktiske spørgsmål stiller vi gerne i forgrunden, men det er noget selvbedrageri! Hvad hindrer dig, kristne, i at tage din tidebog med hen i kirken og der bede en eller to gange om ugen eller om dagen? Præsten behøver ikke at vente på en mængde medlemmer af menigheden, lægfolket behøver ikke at have præstens medvirken. Det vigtigste er, at nogen begynder og beder en fortsættelse frem. Og den udebliver ikke, det viste sig i Osby (Rosendal: Kyrklig fornyelse i församlingskyrkan, 1937, s. 114ff) og 25 år senere i Barkarö (Svantesson s. 406f i Opuscula ecclesiastica, 1972) og mange andre steder. Og er man først kommet i gang, vil det snart vise sig, at kirkens klassiske, gennem årtusinder prøvede form er den eneste, som er tilstrækkelig lødig og slidstærk til at kunne fungere som daglig liturgi.

Vigtigere er spørgsmålet, hvordan man beder tidegården. Al korporativ bøn er mere krævende end den individuelle. – Selv har jeg fundet Martin Thorntons synspunkter i denne sag værdifulde. Han refererer (Pastoral Theo-

logy s. 209 ff) den engelske 1600-tals-benediktiner, Augustine Baker, som mener, at tidegærdsrecitationens kunst har tre stadier ud over det selvindlysende, at man læser (eller synger) rigtigt sammen med andre. Det første stadium er det "subjektive", hvor man hele tiden er opmærksom på ordene og tænker på deres mening. Dette er besværligt, efter som teksten hele tiden forandres, og det er umuligt at udføre 50 eller 100 lynmeditationer i hurtig rækkefølge. Nybegynderen prøver at "tænke på, hvad han læser", leve sig ind i og meditere over ordene – og det skal han gøre udenfor tidebønnen i sin private andagt, så han bliver godt fortrolig med ordlyden. Når man har lært tidebønnen udenad, er man udrustet til stadium to (jfr. Hugo Odebergs berømte udtalelse, at en god forudsætning for studium af Bibelen er, at man kan den udenad. Her er opmærksomheden stadigt, ydmygt og kærligt rettet mod Gud Fader, og ordene er tilbedelsens vehikel. Det væsentlige er viljens kontakt med Gud, beslutningen om med kirken (= Sønnen) at hengive sig selv i fuldbyrdelsen af den objektive tilbedelse, som tilkommer Faderen. Det tredje stadium er en syntese af de to foregående, den kontemplative tilbedelses sjældne stadium. Tidegården skal som følge heraf ikke varieres, ej heller forvandles til meditations-, musik- eller forbønsgudstjenester; disse kan dog, præcis som privat bøn, følge direkte efter tidegården.

TIDEGÅRDEN ER "RESTENS" SÆRLIGE OPGAVER

Mindre end nogen anden bøn – messen iberegnet – er tidegården tilgængelig for den uindviiede, der tilfældigt kommer på besøg. Det er let at læse med på den, men det kræver lang øvelse at bede den. Måske mener nogle, at det er et afgørende argument imod den, at den er så ufolkelig. Men hvorfor skulle menighederne i vor kirke ikke føres videre fra det let hørte og let tyggede åndelige stof til deres egentlige arbej-

de: krævende og kreativ bøn?

Naturligvis bliver det kun den lille, bevidst kristne gruppe, der tager den opgave på sig – men det er netop, hvad der er brug for, fordi disse troende ("benådede syndere" eller nådemiddels-kristne) åndelig talt befinder sig i menighedens centrum og der beder for hele

le kroppen.

Tendensen til at skubbe det svære over på præsterne og klostrene var den middelalderlige folkekirkens løsning og fristelse. I vor tid er det en kendsgerning, som vi trænger til at få øje på og tage hensyn til, at det døbtte gudsfolks "rest" findes i alle sogne.

MILJØET PÅ COLLEGIUM TRINITATIS

AF PASTOR ERLING KRISTIANSEN, GYLING

FØR jeg i september 1949 flyttede ind på Collegium Trinitatis, modtog jeg ligesom andre nye kollegianere en skrivelse fra Hans Justesen med forskellige oplysninger. Først står der lidt om kollegiets baggrund og tilblivelse:

"I 1935 stiftede Medlemmer af K. A. F. "Studenterkredsen Ung Kirke", som vilde virke for en kirkelig Vækkelse paa Folkekirkens Grund. Efter den tyske Invasion i 1940 maatte dens Arbejde indstilles, og da Forholdene atter blev fri, var dens Medlemmer forlængst spredt ud over Landet, saaledes at en Genoptagelse af Virksomheden ikke var mulig. Dette havde man forudset, og i 1941 blev det derfor bestemt, at Kredsens Lokaler m. Inventar, Bogsamling m. v. skulde stilles til Rådighed for Oprettelsen af et kirkeligt Studenterkollegium, en Plan, man allerede i 1937 havde besluttet at arbejde for."

"Først i 1943 havde man imidlertid Raadighed over saa mange Værelser, at en beskedne Begyndelse kunde gøres. Siden da har ca 25 Studenter for kortere eller længere Tid haft Bopæl paa Kollegiet".

"I 1946 indviedes Kollegiets Kapel, som siden da har dannet en baade i Henseende til Størrelse og Udstyr yderst beskedne, men dog værdig Ramme om Kollegiets regelmæssige Andagtsliv".

Derefter følger en beskrivelse af lo-

kaliteterne. Der er plads til ti studenter på kollegiet, som har til huse "i de to øverste Etager i Ejendommen Købmagergade 52 paa Hjørnet af Trinitatis Kirkeplads. De fleste af Værelserne, som vender ud til Kirkepladsen, er beliggende i Tagetagen, har Tagvinduer med Forsatsruder, er velisolerede og forsynet med gode Kakkellovne. Værelserne er hvidkalkede og saaledes særdeles lyse og velegnede til Formaalet. Udstyret er enkelt, men praktisk; der findes Seng med Madras og Skraapude (Sengeklæder maa medbringes), Klædeskab, Skrivebord, Stole, Bogreol og Bedepult med Krucifix. Af Fælleslokaliteter findes foruden Huskappellet Læse- og Samlingsstue med Telefon samt Thekøkken. Der er endvidere Adgang til (koldt) Brusebad".

Endelig skriver Hans Justesen, at kollegiet "ikke først og fremmest maa betragtes som et relativt billigt Bosted i Universitetets umiddelbare Nærhed, men maa forstaas som et Hjem, hvori theologiske Studenter som et Led i deres Forberedelse til Præstegerningen lever et Fællesliv i Bøn og Arbejde".

Hermed er allerede sagt meget om miljøet. Det var anderledes end andre steder, hvor studenter boede. Mere primitivt. Nogle loftskamre, ikke sandt, med kakkellovne og kalkede vægge. Men også med bedre betingelser for at bede. Der hang det forgyldte kongekrucifix

over bedepulsten. Og dør, midt i huset, lå kapellet med Laudes hver morgen og Completorium hver aften.

Collegium Trinitatis var oprettet på initiativ af Hans Justesen - Just - og med hans søster Karen - Juste - som den, der først og varmest gik ind for tanken. Nok var der en bestyrelse, en vennekreds og en række interesserede, men man træder næppe nogen for nær ved at sige, at uden de to søskende var planen om et kirkeligt studenterkollegium aldrig blevet realiseret.

De havde kun små midler, men var til gengæld opfindsomme og kunne få meget ud af lidt. De var deres egne håndværkere og kunne siden fortælle historien om hver rørledning, hver elektrisk installation o. s. v. Når de kom hjem fra deres arbejde i henholdsvis bolig- og finansministeriet, gav de resten af deres tid og kræfter til kollegiet.

Meget lykkedes for dem, men naturligvis ikke alt. Storstuen f. eks. var et besværligt kapitel. Den var i mange år næsten konstant under ombygning. Det kunne også knibe med at få kollegianerne til at føle samme entusiasme. Just og Juste var engang imellem ret så skuffede over en beboer.

Hver lørdag aften blev der foretaget inspektion af værelserne, og eftersom ikke alle har lige megen sans for orden, kunne det føre til nogen misstemning. Der kunne nævnes andre årsager til uenighed mellem på den ene side eforen og hans søster og på den anden en eller flere kollegianere. Det skete, at en rejste før beregnet, men det hører også med i billedet, at flere vendte tilbage som beboere eller regelmæssige gæster og blev modtaget med samme hjertelighed som før.

Der kunne være storm og strid på Collegium Trinitatis, men i regelen var der vældig hyggeligt. Når jeg tænker tilbage på den tid, er der mange indtryk, som melder sig i erindringen. Her kommer nogle af dem!

Morgen efter Laudes: Sollyset strømmede ind i den lange korridor med de

grå døre. Formiddag på værelset: Lugt af æbler, har fået pakke hjemmefra, sidder og læser Mors brev og lytter samtidig med et halvt øre til trafikken på Købmagergade. Hjemkomst sidst på eftermiddagen fra biblioteket: Den fornemme brede trappe med smedjernsgelænderet. Patricierhus i hjertet af det gamle København. Her på anden sal var det, Poul Martin Møller læste op af manuskriptet til "En dansk Students Eventyr". Aften hos naboen: Har trukket stolene hen foran den åbne kakeklovnsluge. Sidder og ser ind i ilden. Ryger pipe. Betrør os til hinanden.

På Collegium Trinitatis fandt jeg nogle af mine bedste venner. Det samme kan formentlig mange andre sige, så også på den måde har kollegiet haft betydning. Vi talte meget med hinanden om mange ting, også dybt personlige.

Engang imellem havde vi studiekreds og hjemmeaften, nu og da med besøg af gamle kollegianere og i det hele taget venner af huset. Også festaftener erindres. Og fælles udflugter til Nordsjælland og Sverige.

I sine yngre år var Just blevet grebet af den svenske ungkirkebevægelse. Han havde studeret i Lund og deltaget i adskillige studentermøder. Vel især under påvirkning af Gunnar Rosendal var han blevet sig bevidst som højkirkelig og havde siden tilbragt længere perioder i Osby. Han kom også andre steder i Sverige, f. eks. i Gamla Hjälm-seryd og som medlem af SSB (Societas Sanctae Birgittae) i Vadstena.

Ved en bestemt lejlighed holdt Fader Gunnar en tale for Collegium Trinitatis. Her var, sagde han, både noget strengt og noget mildt og som det allerbedste en gammelkirkelig fromhed. Han tænkte ikke mindst på det regelmæssige andagtsliv, tidebønnerne i kapellet. Det var som nævnt Laudes og Completorium hver dag.

Tidebønnerne var fremmed for de fleste af os, der i september 1949 flyttede ind på kollegiet. Vi var ikke vant til fællesbøn, i hvert fald ikke under den

form. Nu blev vi fortrolige med veksel-læsningen af de bibelske salmer, og hvad der ellers hører tidebønner til.

Når jeg tænker tilbage på den tid, og billederne melder sig i erindringen, opdager jeg, at der er en hel del fra kapellet. Jeg kan endnu se det lille alter med olielampen og antependiet (syet af Juste) i kirkeårets farve. Og jeg kan endnu høre mange af de sætninger, vi dengang lærte at sige i fællesskab.

Senere blev der engang imellem læst Messe i kapellet, og det var naturligvis højtidsstunder. I Jan Redins "Rundbrev om Kyrklig Förnyelse" fra december 1967 skrev Wilh. Harsten en artikel, som jeg ved glædede Hans Justesen, og er overbevist om, også ville have glædet hans søster. (Karen Juste-

sen døde i december 1962). Her omtales studenterhjemmets "ringa gestalt". Set fra en synsvinkel er det et fattigt hjem, men midt i huset fejres der gudstjeneste. Det er kollegiets rigdom.

Wilh. Harsten skriver: "Klockan åtta började Mässan. Kapellet, det allra lilla sötaste man kan tänka sig. Storlek: 3 x 1,80 på sin höjd. Celebranten kunde stå rak, men diakonen måste placeras i fönstergluggen, och kommunikanterna fick luta sig åt sidan för snedtakets skull. En rik liturgi med epistel och evangelium och allt det andra, som är oss välkänt. Deutsche Messe lyste med sin frånvaro. Vilken skön gudstjänst i denna diminutiva sal i den översta våningen. Den låg nära himmelen".

NÅDEGAVERNE I BIBELEN - 2

Bibeltime på Sundeved-Centret den 28. juli 1975

AF PASTOR, LIC. THEOL. SØREN RUAGER, RINDUM

HVAD der i første omgang ikke er fri for at lyde ret uanskeligt 1. Kor. 12, 7: at åndsåbenbarelse gives den enkelte til fælles gavn, belægges fra v. 8-10 med eksempler.

Jeg er overbevist om, at det er rigtigt at tale om eksempler. Nok har jeg tidligere kaldt afsnittet her for en fortegnelse over nådegaverne, men det er åbenbart, at der ikke gives eller skal gives - det er Paulus's mening - nogen udtømmende fortegnelse over det, der hører Guds Ånd til, når det dog gælder, hvad vi læser Joh. 3, 8: "Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører dens susen, men du véd ikke, hvorfra den kommer, og hvor den farer hen; sådan er det med enhver, som er født af Ånden".

Heri er der også et første svar, når vi undrer os eller ligefrem beklager os over, at de og de nådegaver ikke findes i vore menighedskredse. Nådegaverne er ikke fast inventar i noget kirkesamfund, men er Åndens gaver og opnås derfor alene på Åndens vilkår: gennem

bøn og skriftstudium.

I urkirken har man stærkere, end vi ofte er vant til at forestille os, understreget skriftstudiets betydning. Hvad man i menighederne oplevede som nyt og overvældende, Åndens gerning, tolkede man - som naturligt var - i lyset af profeternes forjættelser om den nye pagt. Jvf. Jer. 31, 31-34: "Se, dage skal komme, lyder det fra Herren, da jeg slutter en ny pagt med Israels hus og Judas hus, (v. 32) ikke som den pagt, jeg sluttede med deres fædre.. (v. 33f.) nej, dette er den pagt, jeg efter hine dage slutter med Israels hus, lyder det fra Herren! Jeg giver min lov i deres indre og skriver den på deres hjerter, og jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk. (v. 34) Ven skal ikke mere lære sin ven eller broder sin broder og sige: Kend Herren! Thi de skal alle kende mig fra den mindste til den største, lyder det fra Herren..." Det pinseunder, som er kirkens fødselstid, fremtræder på sin side som en opfyldelse af profeten Joels ord: "Og det skal ske derefter, at jeg vil udgyde min

Ånd over alt kød, eders sønner og døtre skal profetere, eders gamle skal drømme drømme og eders unge skue syner". (3, 1).

Vi får gennem profetens ord et stærkt indtryk af, at Åndens gave ikke er en enkeltstående begivenhed men en velsignelsesrig fylde af velgerninger. Derfor har kristenheden også fra begyndelsen af vidst, at den lever nu i de sidste tider, hvor Ånden udgydes og manifesterer sig i forskellige åndsgaver.

Men lad os nu se nærmere på de eksempler, Paulus nævner 1. Kor. 12, 8-10!

(1) "EN GIVES DER NEMLIG VED ÅNDEN AT TALE MED VISDOM". Visdom er for Paulus ikke uden videre den visdom, som et langt livs erfaringer uvilkårligt forlener et menneske med, men Guds visdom, den hemmelige, skjulte (1. Kor. 2, 6f.). Derfor er visdoms-tale ikke blot at søge hos ældre, men også yngre kan få givet at tale med visdom. Dertil kommer at vi ikke har lov til kun at vente sådan tale fra prædikestolen, men at vi også tør glæde os over visdomstale, når den kommer til os i form af et broderligt ord eller råd. Og vi har netop grund til at glæde os og takke Gud i det øjeblik, for det, vi står overfor, er ikke vor egen eller andres høje dannelse, men en Åndens gave, nemlig den visdom, som kender Guds vilje og hans styremåde.

(2) "EN ANDEN AT TALE MED KUNDSKAB IFØLGE DEN SAMME ÅND".

Kundskab står for den dybe indsigt, som med et klart og ubestikkeligt blik ser og opfatter mennesker og véd at tolke, hvad de mest af alt trænger til.

Nu er det naturligvis et spørgsmål, hvor grænsen går mellem visdoms- og kundskabstale. I hvert fald tror jeg ikke, at der er grund til at antage, at man dengang har formået at drage en skarp skillelinje, som vi ikke længere kan erkende. Snarere kan Paulus have tænkt på forskellige typer og afskygning-

er i forkyndelsen, således som vi også er fortrolige dermed.

(3) "EN GIVES DER TRO VED DEN SAMME ÅND".

Det overrasker at høre troen nævnt som en nådegave. Er troen da ikke den grundlæggende, fælleskristelige gave og erfaring? Jovist! Der kunne vel heller ikke tænkes nogen tale med visdom og kundskab uden tro! Nej, det er næppe Paulus's mening. Hvad har han da i tanke? Han taler her om det, jeg har hørt benævnt som den radikale tro, den tro, Jesus vidner om, når han siger: "Alt er muligt for den, der tror!" (Mk. 9, 23), eller andetsteds: "Hvis I har tro som et sennepsfrø, kan I sige til dette bjerg: flyt dig herfra og derhen, så skal det flytte sig". (Matth. 17, 20).

Vi kender alle eller har alle mødt – tror jeg – et radikalt troende menneske. Det var muligvis det menneske, som beskæmmede os, for dér, hvor vi havde sat hele indsatsen på vor forstand, dér havde vedkommende bevaret den enkle, barnlige tillid, som venter Guds hjælp også i de situationer, hvor andres tro for længst er hørt op. Denne troende står muligvis ikke så højt i intellektuel henseende, bliver vel også let overset og negligeret, men er til gengæld mere end andre egnet til at tro, så at vedkommende også véd at anræbe og forvente Guds hjælp i de tilfælde, hvor de andre har mistet ethvert håb og ikke ser nogen udvej længere. Ja, "salige er de fattige i Ånden, thi Himmeriget er deres".

(4) "EN ANDEN NÅDEGAVER TIL AT HELBREDE VED DEN ENE ÅND". Fra kirkens første tid var helbredelsens gave virksom i menighederne i overensstemmelse med den Opstandnes egen forjættelse: "på syge skal de lægge hænder, og de skal blive raske". (Mk. 16, 18c). Og straks efter slår Markus fast, hvorledes "Herren virkede med og stadfæstede ordet ved de tegn, som fulgte med" (16, 20b). I Ap. Gern. 3, 1-10 har vi beretningen om Peter, der helbreder en lam mand. Manden

er egentlig tigger og henvender sig da også for at få en almisse af Johannes og Peter. Men Peter har del – hører vi – i større gaver end penge, så sandt han får nådegave til at helbrede den lamme til et vidnesbyrd for hele folkeskaren (jvf. også 5, 16).

Læg mærke til sprogbrugen: "nådegaver til at helbrede". Når gaven at helbrede nævnes i flertal, hænger det ganske åbenbart sammen med, at urkristendommen ikke havde nogen professionel stand af helbredere og undergørere. Disse gaver optrådte konkret og sporadisk, eftersom Ånden kaldte mennesker til en sådan gerning.

(5) "EN AT UDFØRE UNDERGERNINGER".

Igen mærker vi os flertalsformen og erindrer os, hvad jeg lige fremførte.

Den helbredelses- og underkraft, Paulus nævner, tilhører ikke nogle særligt kaldede for livstid. Som vi tidligere har set, ligger det heller ikke i nådegavernes væsen at gå over og blive menneskers besiddelse. Derimod tager nådegaverne mennesker i deres besiddelse og gør dem fra tid til anden brugelige i nådens tjeneste. Derfor er der også kun givet os én måde at forholde os på over for nådens konkrete udslag: taknemlighed for ethvert tegn, der rækkes os på Guds magt og herlighed. Hvad der står tilbage, er, at vi også véd at bønfalde Gud om at kalde på tjenere, også tjenere, der kan udføre undergerninger.

(6) "EN ANDEN AT PROFETERE".

Der er næppe ende på de steder, som burde inddrages, om vi for alvor skulle have et indtryk af den store betydning, profeter havde i aposteltiden (se bl. a. Ap. Gern. 11, 27; 13; 1ff.; 15, (22, 27)32; jvf. Lk. 11, 49). De hørte således med til kirkens fundament: "opbyggede på apostlenes og profeternes grundvold" Ef. 2, 20. "Og han gav os nogle som apostle, andre som profeter, andre som evangelister, andre som hyrder og lærere" Ef. 4, 11.

Profetens fuldmagt er af en indre

art. Det er en indre ret og kraft, i hvilken han træder frem og giver menigheden vejledning fra Herren, i form af en åbenbaring eller et påbud. Profeten taler – det lærer vi allerede af Gammel Testamente – ikke i eget navn, men i Guds navn. "Så siger Herren!" Det, der skiller hans gerning ud fra enhver andens tjeneste, er netop den myndighed, som gør, at hans ord fremtræder som ord i rette tid, ord, som netop i menighedens særlige situation giver til kende, hvad der er Guds vilje med den.

Mere dagligdags – og af betydning ud over den apostoliske kirkes tid – er det kendetegn på profeti, Paulus nævner 1. Kor. 14, 3: "Men den, der taler profetisk, taler mennesker til opbyggelse, formaning og trøst". Det er da også, hvad profeterne Judas og Silas gør i Antiokia, når vi i Ap. Gern. 15, 32 læser, at de opmuntrede brødrene med mange ord og styrkede dem. Også kvinder skænkes denne nådegave (1. Kor. 11, 5; Ap. Gern. 21, 9).

En indtrængende beskrivelse af den profetiske tales muligheder finder vi 1. Kor. 14, 24f.): "Men hvis alle taler profetisk, og der kommer en vantro eller udenforstående ind, så bliver der talt til hans samvittighed af alle, han ser sig afsløret af alle, (v. 25) hans hjertes skjulte tanker bliver åbenbare, og så vil han falde på sit ansigt og tilbede Gud og vidne, at Gud virkelig er iblandt jer". Vi erfarer her, hvorledes profetens sandfærdige og i sin sandfærdighed afslørende vidnesbyrd fører mennesker til at tilbede Gud og bekende hans nærvær i kirken. Derfor er det fuldt forståeligt, at nådegaven "at bedømme ånder" er snævert forbundet med den profetiske gave.

(7) "EN AT BEDØMME ÅNDER".

1. Kor. 14, 29 udøves denne nådegave rent ud af profeter, selv om det er en gave, som er betroet alle kristne. Jvf. 1. Thes. 5, 21, hvor det hedder: "prøv alt, hold fast ved det gode" (se også 1. Joh. 4, 1).

Det er klart, at denne nådegave bliver af en særlig rækkevidde i samme øjeblik, mennesker har erkendt, hvem Gud er, og hvad han kræver af dem. Da står mennesker nemlig med et ansvar for de påvirkninger, menigheden og de selv i menigheden udøver og udsættes for, og det vil her sige indefra, gennem prædiken, undervisning etc. Her bliver det af betydning at kunne skelne det sande fra dets skin, så meget mere som de falske profeter – efter Herrens ord – optræder i fåreklæder som dække over deres glubske indre.

(8) "EN ANDEN FORSKELLIGE SLAGS TUNGETALE".

Med denne nådegave står vi utvivlsomt over for det åndsfænomen, som i tidens løb har voldt flest misforståelser, og hvortil der stadig knytter sig megen rådvildhed. (Det gælder så vist også for mit eget vedkommende!).

Men først må vi spørge: Hvad er tungetale? Tungetale er – objektivt betragtet – et ekstatisk fænomen, bestående i en frivillig eller ufrivillig udstødelse af unormale sproglige udtryk. Fænomenet møder vi i Ny Testamente under to former: Enten drejer det sig om en helt uartikuleret tale, som adskiller sig fra alt, hvad vi ellers forbinder med menneskelig tale, hvorfor tungetale også kan opfattes som en særlig paradisisk sprogform, jvf. 1. Kor. 13, 1: "Talte jeg end med menneskers og engles tunger..." Eller vi møder tungetale som betegnelse på det underfulde forhold, at mennesker sættes i stand til pludselig og uden forudgående øvelse at tale et helt andet sprog end deres eget modersmål, jvf. pinseunderet Ap. Gern. 2.

Positivt udlagt er tungetale altså ord, som adskiller sig fra det vante sprog, og som ved selve deres art giver til kende, at Ånden ligesom indefra drager tungetaleren til Gud.

Samtidig med, at Paulus véd at skatte dette fænomen, er han også opmærksom på tungetalens stærkt begrænsede

værdi, set ud fra et menighedssynspunkt (jvf. 1. Kor. 14, 2-19, 26-28). Derfor er det også rimeligt, at Paulus følger den nådegave til sin liste, som består i at udlægge tungetale.

(9) "OG ATTER EN ANDEN AT UDLÆGGE TUNGETALE".

Da tungetalerens ord kun er frugtbare for andre, når de tydes, så giver Ånden andre den gave at sige i klare ord, hvad indholdet og betydningen af tungetalerens ord er.

De to sidste nådegaver fremtræder nærmest som et par, ikke mindst hvis vi sammenligner med 1. Kor. 12, 30: "Kan alle tale i tunger? Kan alle udlægge?" Og ser vi på kap. 14, er udlægningen hele tiden omtalt i samme åndedrag som tungetalen. Det gælder 14, 5, 13, 27. Interessant er navnlig 1. Kor. 14, 13, idet det viser sig, at såvel tungetale som gaven at udlægge tungetale kan være forenet i én og samme person. Vi har måske ligefrem grund til at antage, at det gælder hele vejen igennem. Hvem er også i stand til at give en oversættelse af et sprog, som han ikke selv behersker?

Tungetalen er efter sit væsen rettet mod Gud. Den er ensbetydende med at være draget ind i englenes lovprisning for Guds trone. Nu sker der imidlertid gennem udlægningen det, at menigheden ligesom bliver indforståede tilhørere til denne lovprisning. Og det er i øvrigt, efter Paulus's mening, et mindste forlangende, menigheden må stille.

EN PRIORITERING AF NÅDEGAVERNE

Her mærker vi os, at der hos Paulus er et tilløb til at foretage en egentlig vurdering af nådegaverne. Det synspunkt kommer klart til orde, når Paulus, før han går over til at beskrive "den ypperligere vej" i kap. 13, slutter med tilskyndelsen til at "stræbe efter de nådegaver, der er de største" (12, 31).

Hertil hører som den efter Paulus's anskuelse største: profetiens nådegave. Afgørende er den polemiske situation.

I Korint levede åbenbart en vurdering videre, som tilkendte tungetalen og andre overordentlige pneumatiske fænomener førsteprioritet. En sådan vurdering kan udledes af Ap. Gern. 19, 6:

"Og da Paulus lagde hænderne på dem, kom Helligånden over dem, og de talte i tunger og profeterede" (jvf. også kap. 2 og 10, 46). Heroverfor sætter Paulus med eftertryk profetien. Det indser vi af 1. Kor. 12, 28-30, hvor vi atter støder på en fortegnelse over de åndelige nådegaver.

Straks på andenpladsen, efter apostle, nævnes profeterne. Vi lægger i det hele taget mærke til, at Paulus ved siden af profeterne nævner en anden mere "nøgttern" traditionel menighedsfunktion, nemlig lærerne. Efter denne stærkt betonedede træergruppe: apostle – profeter – lærere hører vi tjenester nævnt, som især er af omsorgsmæssig, karitativ art. Det gælder mindre "undergerninger" men helt ud "nådegaverne til at helbrede, til at hjælpe, til at styre". Nyt i forhold til den tidligere fortegnelse er betoningen af den praktiske hjælp og ledelse i menigheden.

Hvad der er oversat ved "nådegaver til at hjælpe" er en græsk flertalsform. Ment er de enkelte tilfælde af og former for hjælp. Og noget lignende gælder for udtrykket "nådegaver til at lede". Flertalsformen må forklares ved at henvise til de enkelte, stadig nye måder, hvorpå menigheden vises på den rette vej.

Som vi allerede har været inde på, bereder de mange gaver, så forskellige de også er, ikke Paulus nogle tanke-mæssige vanskeligheder med hensyn til kirkens enhed, fordi de alle har samme rod og samme formål. Nådegaverne stammer fra Gud og tjener alles vel. Det, at de tildeles uafhængig af menneskers ønsker efter Åndens vilje, gør tillige, at mennesker er berøvet enhver anledning til at hæve sig over hinanden eller misunde hinanden de gaver, hverisær har fået tildelt.

Udtrykt på en anden måde: Den ene Ånd kan slet ikke andet end give sine

gaver med henblik på et velordnet hele, Kristi legeme. Som Paulus vidner Ef. 4, 4: "ét legeme og én Ånd". Herudfra kan han formane til at bevare "Åndens enhed i fredens bånd" (Ef. 4, 3).

Hinsides alle åndelige nådegaver er det i sidste instans kærligheden og Guds Ånd selv, som opretter og garanterer kirkens sammenhold og orden. Derfor kan Paulus i 1. Kor. 13 bringe en indtrængende lovprisning af kærligheden som den største nådegave (1. Kor. 12, 31). I Ef. 4, hvor Paulus også berører nådegaverne i kirken, giver han udtryk for en dyb, theologisk indsigt i nådegavernes formål: "Sandheden tro skal vi i kærlighed i ét og alt vokse op til ham, som er hovedet, Kristus selv" (v. 15). Denne vækst har som sin förudsætning et mindstemål af beskedenhed og ydmyghed hos den enkelte kristne. Fristelsen består i – for at ty til det af Paulus anførte billede – at et lem vil gøre sig selv til legemets sum, som dog Kristus selv er (1. Kor. 12, 12). "Men hvis de alle var ét lem, hvad blev der så af legemet?" (1. Kor. 12, 19). Ikke alle lemmer har jo den samme funktion (1. Kor. 12, 8-11; jvf. Rom. 12, 6); men enhver gave skal yde, hvad den i særdeleshed evner at præstere (Rom. 12, 6-8).

I denne troens ydmyghed, hvor enhver er opmærksom på det mål, han har fået, bliver kærligheden først for alvor mulig. Derudover skal vi være klar over, at netop de lemmer på legemet, som forekommer os at være de svageste, er nødvendige (1. Kor. 12, 22). Og de mindre ærefulde skal behandles med des mere ære, og de lemmer, som vi skammer os over, omgives med des større blufærdighed (1. Kor. 12, 23 f.). Det forholder sig snarest således, at den ene nådegave erkender den anden, og denne erkendelse rummer samtidig en anerkendelse.

Vi tør således gå ud fra, at Paulus har regnet med en vis selvregulerende kontrol inden for de åndelige nådegaver. Den gave at bedømme ånderne, d. v. s. at bedømme de forskellige ud-

re-formatio

NR. 5 NOVEMBER 1975 18. ÅRGANG

Hans Olav Okkøls:	
Guds husholdere.....	90
H. C. Christensen:	
Kommentar: Midt i en	
forfaldstid	91
Johannes M. Nielsen:	
Hvem ringer klokkerne for?.....	92
Bengt Holmberg v/Knud Andersen:	
Tidegærdens plads i den lokale	
menighed	94
Erling Kristiansen:	
Miljøet på Collegium Trinitatis	97
Søren Ruager:	
Nådegaverne i Bibelen, 2.	99

Alle artikler i Re-formatio er skrevet på hver enkelt forfatters eget ansvar.
Red.

RE-FORMATIO udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.

Redaktør (ansvarshavende):

Sognepræst H. C. Christensen, Agri, 8420 Knebel. Telefon: (06) 36 55 39.

I redaktionen iøvrigt:

Pastor C. B. Hansen, Elmesvinget 14, 9000 Ålborg; sognepræst Sigurd Mejndor, Hyllested, 8400 Ebeltoft; pastor O. Lund Pallesen, Rustenborgvej 5, 2800 Lyngby; sognepræst Børge Riisgaard, 7673 Harbøre; sognepræst Poul Ulsdal, 6893 Hemmet.

Ekspedition:

RE-FORMATIO ved overlærer Knud Nørholm, Emdrupvej 37, 2100 København Ø. Postgiro 2 08 81 42. Telefon (01) 20 29 71.

Bladet kommer i ca. 6 numre årligt og koster 25 kr. – for studerende 18 kr.

Sats: Anders Studsgård
på IBM Bold Face.

Tryk: Clausen off-set, Horsens.

slag af Åndens virksomhed, er sådan en kontrolinstans, som ikke kun er blevet betroet pneumatikerne men alle kristne. Alle skal stedse søge at erkende, hvad der er "velbehageligt for Herren" (Ef. 5, 10), hvilket naturligvis kun er muligt dér, hvor det er kommet til den "fornyelse af jeres sind", Paulus taler om Rom. 12, 2.

I det øjeblik, hvor det presser på med at nå til en konklusion, står det i hvert fald klart for mig, at vi trænger til stadig på ny at drage ved lære af de principper og direktiver, som aposteltiden har rakt over til en kirke, som vil være apostolisk. Derfor er det af største vigtighed igen og igen at over-

veje Paulus's anvisninger, sådan som det er forsøgt her.

Da ser vi også, at Paulus's råd ikke blot er enkeltanvisninger, men at de bygger på et omfattende helhedssyn: De åndelige nådegaver beviser, at den himmelske Herre Kristus er med sin kirke alle dage indtil verdens ende.

"Der er forskellige nådegaver, men Ånden er den samme; der er forskellige tjenester, men Herren er den samme; der er forskellige kraftige virkninger, men Gud er den samme, som virker alt i alle" (1. Kor. 12, 4 ff.). "Én Gud, alles Fader, som er over alle, gennem alle og i alle" (Ef. 4, 6).

RESERVERET POSTVÆSEN ET

3600 FREDERIKSSUND
KIRKEGADE 9
KNUD CHRISTENSEN
170 NR PASTOR